

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KGP.410.3.2.2023

Pan
Marcin Kierwiński
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Nr 29/2024
Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 21 lutego 2024 r.
w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego

P/23/012 – Sektor kosmiczny i jego rozwój

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji ¹ , ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Kierwiński od 13 grudnia 2023 r. Paweł Szefernaker od 27 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r. Mariusz Kamiński, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji od dnia 14 sierpnia 2019 r. do 27 listopada 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja zadań wynikających z Polskiej Strategii Kosmicznej.2. Współpraca z administracją rządową, instytucjami Unii Europejskiej oraz innymi podmiotami w zakresie polskiej polityki kosmicznej.3. Realizacja projektów związanych z wykorzystaniem danych satelitarnych i technologii kosmicznych.4. Realizacja działań mających na celu wspieranie polskiego sektora kosmicznego w pozyskiwaniu oraz realizację projektów przemysłowo naukowych, związanych z bezpieczeństwem i obronnością państwa.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2020 r. – 30 czerwca 2023 r. z uwzględnieniem działań oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały one istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 <i>ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Adam Kazimierczuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/34/2023 z 26 czerwca 2023 r. (akta kontroli str. 1-2, 103, 112)

¹ Ministerstwo utworzone na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 1946) z mocą obowiązującą od dnia 16 listopada 2015 r. Dalej także: Ministerstwo lub MSWiA.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację przez Ministra zadań wynikających z celu szczegółowego nr 2 Polskiej Strategii Kosmicznej *Rozwój aplikacji satelitarnych – wkład w budowę gospodarki cyfrowej*.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁴ dotyczące realizacji zadań wynikających z Polskiej Strategii Kosmicznej⁵ w ocenie NIK nie przyczyniały się do zwiększenia dostępności usług satelitarnych, a przez to do poprawy obronności i bezpieczeństwa wewnętrznego.

Nie zrealizowane zostało przewidziane w PSK zadanie, zgodnie z którym do 2020 r. powinna zostać uruchomiona usługa Galileo PRS⁶. Nie opracowano też krajowych zasad dostępu do usługi Galileo PRS, które miały implementować wymagania unijne oraz uwzględniać potrzeby przyszłych użytkowników usługi.

Działania Ministra w zakresie usługi Galileo PRS koncentrowały się na prowadzeniu, w ramach struktury organizacyjnej Ministerstwa, instytucji zarządzającej PRS, czyli Zespołu CPA Polska⁷ oraz na współpracy w tym zakresie z instytucjami i organami Unii Europejskiej oraz Państwami Członkowskimi, posiadającymi CPA.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż w celu realizacji usługi PRS w Polsce funkcjonowanie Zespołu CPA Polska powinno zostać usankcjonowane w powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Przepisy dotyczące CPA Polska zawarte zostały w projektowanych przepisach ustawy *Prawo komunikacji elektronicznej* (ustawy mającej zastąpić aktualnie obowiązującą ustawę *Prawo telekomunikacyjne*⁸). Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji brał udział, w pracach nad projektem ustawy w tym zakresie, zgodnie ze swoją właściwością merytoryczną. Minister nie podejmował natomiast aktywnych działań, mających na celu wdrożenie regulacji związanych z usługą PRS i funkcjonowaniem Zespołu CPA w polskim porządku prawnym. Kwestie te nie zostały dotąd uregulowane w żadnych aktach normatywnych powszechnie obowiązujących w Polsce.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia pod względem rzetelności oraz celowości, brak podejmowania przez Ministra działań określonych w PSK, mających na celu *upowszechnianie wykorzystywania danych satelitarnych w administracji publicznej różnego stopnia*, związanych z promowaniem wykorzystania usług PRS w ramach systemu Galileo. Minister bez konsultacji z ministrem właściwym do spraw gospodarki uznał, iż strategia promocyjna systemu Galileo leży poza kompetencjami ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W ocenie NIK celowe było podjęcie przez Ministra działań zapewniających realizację zapisów Polskiej Strategii Kosmicznej w zakresie propagowania usługi PRS w Polsce. Jednocześnie w celu dochowania rzetelności prowadzonych działań, Minister powinien był z własnej inicjatywy przekazywać ministrowi nadzorującemu rozwój sektora kosmicznego, informacje związane z problemami w realizacji zaplanowanych zadań i powstałych opóźnień w harmonogramach oraz o innych istotnych zmianach, mających wpływ na wdrożenie usługi PRS w Polsce.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Minister.

⁵ Dalej: PSK.

⁶ Z ang. Public Regulated Service – usługa publiczna o regulowanym dostępie.

⁷ Z ang. *competent PRS authority* – władze właściwe ds. PRS.

⁸ Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1648 t.j.).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Działalność MSWiA w sektorze kosmicznym

Opis stanu faktycznego

1.1 Realizacja głównych programów kosmicznych przez MSWiA

W związku z realizacją programów kosmicznych w okresie¹⁰ od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. Zespół CPA Polska (MSWiA) brał udział w dwóch projektach realizowanych ze środków Unii Europejskiej, w ramach programu¹¹ Horyzont 2020. Projekty te były zarządzane przez Agencję Unii Europejskiej do spraw Programu Kosmicznego¹². Projektami tymi były:

1) PRS Pilot Project for Demonstration (3Pfd). W projekcie tym uczestniczyły jednostki zarządzające usługą PRS, tj. CPA z: Belgii (jako koordynator projektu), Niemiec, Szwecji, Polski i Finlandii. Poza CPA udział w projekcie brali wyznaczeni przedstawiciele z tych krajów. Ze strony polskiej był to Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy¹³. MSWiA, poprzez CPA Polska, było członkiem konsorcjum, nadzorującym – jako instytucja zarządzająca CPA – prace Instytutu Łączności. Plan pracy oraz podział budżetu dla projektu zawarty został w umowie GSA/GRANT/03/2016/3Pfd, a także w umowie konsorcyjnej¹⁴ z dnia 11 czerwca 2019 r.

Udział zarówno Instytutu Łączności jak i MSWiA w projekcie 3Pfd został zakończony, a raport dotyczący części projektu zrealizowanej przez Instytut Łączności-PIB został przesłany do koordynatora i ujęty w raporcie końcowym realizacji projektu. Raport końcowy z wykonania prac w projekcie 3Pfd stanowi informację niejawną, a MSWiA nie jest właścicielem tej dokumentacji. Projekt został zamknięty i rozliczony przez EUSPA we wrześniu 2023 roku.

2) Projekt GIMME PRS – GNSS Interference Monitoring and Mitigation for End-Users PRS, w którym jednostka zarządzająca PRS w ramach MSWiA (CPA Polska) pełni

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Przed 2020 r. CPA Polska (MSWiA) uczestniczyło w projekcie dotyczącym wsparcia rozwoju segmentu użytkowników usługi PRS w systemie Galileo pn. FRAME. Program ten zakładał ustanowienie wytycznych, w oparciu o które rozbudowywanie segmentu użytkowników będzie spełniało wymagania bezpieczeństwa określone dla Galileo, w tym PRS, jak również wsparcie dla szerokiego i bezpiecznego zainicjowania usługi PRS poprzez zapewnienie jednoczesnego funkcjonowania Galileo z innymi globalnymi systemami nawigacji satelitarnej, takimi jak np. GPS. Działania MSWiA (CPA Polska) w tym programie ograniczały się jedynie do przeprowadzenia ankiety przeznaczonej dla podmiotów korzystających aktualnie z aplikacji umożliwiających lokalizację, nawigację i określanie czasu (PVT – Positioning, Velocity and Time), jako potencjalnych użytkowników usługi PRS.

¹¹ Program ramowy Horyzont 2020 na lata 2014-2020, zastąpiony wiosną 2021 r. przez Horyzont Europa, był ósmym programem Unii Europejskiej na rzecz badań naukowych i innowacji. Jego łączny, siedmioletni budżet wynosił blisko 80 mld euro. Program stanowił narzędzie wdrażania Unii Innowacji, flagowej inicjatywy strategii wzrostu Europa 2020, mającej na celu zwiększenie konkurencyjności Europy na świecie.

¹² The European Union Agency for the Space Programme – EUSPA – zarządza aspektami związanymi z interesem publicznym w ramach programów globalnego systemu nawigacji satelitarnej (European Global Navigation Satellite System – GNSS) w Europie – EGNOS (europejski system wspomagania satelitarnego) i Galileo, programu obserwacji i monitorowania Ziemi (Copernicus) oraz programu Unii Europejskiej w zakresie rządowej łączności satelitarnej (Govsatcom). Wcześniej przed 2021 r. było to Space Agency – GSA.

¹³ Dalej: Instytut Łączności PIB.

¹⁴ W skład konsorcjum wchodził: jako koordynator belgijski Patrimony of the Royal Military Academy, instytucja zarządzająca PRS (CPA) z Belgii, Niemiec, Polski, Szwecji i Finlandii oraz przedstawiciele instytucji i przemysłu (m.in. belgijska M3Systems, fińskie: Finnish Transport and Communication Agency, Finnish Defence Research Agency i Finnish Geospatial Research Agency, szwedzkie: Swedish Research Defence Agency, Research Institute Sweden i Navigation Security Sweden).

rolę koordynatora. Uczestnikami projektu są również jednostki zarządzające CPA Czech i Finlandii.

W realizacji projektu ze strony polskiej uczestnikiem konsorcjum jest Instytut Łączności PIB. Plan pracy oraz podział budżetu zawarty został w umowie grantowej GSA/GRANT/03/2016/GIMME, a sprawy finansowania projektu uregulowane są w art. I.5, art. II.19-25 oraz aneksie III do umowy grantowej, a także w art. 7 umowy konsorcyjnej – porozumieniu zawartym w dniu 15 sierpnia 2018 r. pomiędzy stronami konsorcjum.

Projekt GIMME nie został jeszcze zakończony. Opóźnienia w jego realizacji spowodowane były wstrzymaniem części prac w latach 2020-2021 z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 oraz z uwagi na brak możliwości wykorzystania włoskich odbiorników PRS (brak urządzenia do programowania kluczy szyfrujących). 22 lutego 2021 r. realizacja projektu została wstrzymana, a po wznowieniu od 1 listopada 2022 r. termin realizacji został przedłużony do 7 listopada 2023 r. Odbiornik testowy produkcji niemieckiej, umożliwiający prowadzenie pomiarów bez konieczności posiadania urządzenia do wprowadzania kluczy szyfrujących, został przekazany do CPA Polska 17 maja 2023 r., a CPA Polska przekazała go do Instytutu Łączności-PIB 16 czerwca 2023 r. w celu przeprowadzenia pomiarów. Ze względu na pojawiające się problemy techniczne z odbiornikami niemieckimi, zgłaszane przez członków konsorcjum z Czech i Finlandii, a także przez Instytut Łączności-PIB, projekt zostanie prawdopodobnie kolejny raz przedłużony – do końca lutego 2024 roku.

Założenia, cele projektów, wskaźniki realizacji projektów w których uczestniczyło MSWiA (CPA Polska), szkice harmonogramów prac, zakładane budżety, procedury weryfikacji zakresów projektów i terminów ich realizacji zostały opracowane przez EUSPA we współpracy z Komisją Europejską. MSWiA (CPA Polska) oraz inni członkowie konsorcjum, nie mieli wpływu na warunki opracowania poszczególnych elementów projektu, ponieważ byli tylko realizatorami części testowej opracowań. Ponadto, tylko część z tych elementów umowy i jej wykonania była informacją jawną, która została przedstawiona jako warunki konkursów. Pozostałe elementy i dokumenty związane z realizacją projektów, głównie te dotyczące części technologicznej (tj. osiągniętych rezultatów) i raporty z wykonania są dokumentami niejawnymi.

W projektach pozostających w kompetencji MSWiA (CPA Polska), tj. P3fD oraz GIMME, uczestniczył Instytut Łączności PIB. W obydwu projektach był on jednym z kilku konsorcjantów, testujących sygnały dla potrzeb usługi PRS. Jednostki biorące udział w tych projektach nie opracowują własnych rozwiązań, a jedynie testują rozwiązania już istniejące, a wyniki testów będą istotne dla przyszłego operacyjnego uruchomienia usługi PRS przez EUSPA.

Uczestnictwo CPA Polska w projektach w ramach programu JTA było warunkiem formalnym, ze względu na udział w nich podmiotu z Polski – Instytutu Łączności-PIB w konsorcjach realizujących projekty. W przypadku projektu 3PfD, rola CPA Polska (MSWiA) polegała na przekazywaniu wyników prac z Instytutu Łączności-PIB do koordynatora konsorcjum. Natomiast w projekcie GIMME, CPA Polska (MSWiA) pełniąc rolę koordynatora konsorcjum informacje otrzymane od członków konsorcjum przekazuje bezpośrednio do EUSPA. Bieżące monitorowanie realizacji projektu odbywa się poprzez wymianę informacji w ramach spotkań on-line (wideokonferencje) przy udziale przedstawiciela EUSPA.

CPA Polska w projekcie 3PfD pełnił jedynie rolę przekazującego wyniki prac do koordynatora i do CPA Polska nie należy zgłaszanie zastrzeżeń do Instytutu Łączności-PIB, jako do wykonawcy prac. Zastrzeżenia takie może ewentualnie

zgłaszać koordynator (przede wszystkim w zakresie spraw formalnych) czy też EUSPA, jako organizator konkursu, po dokonaniu analizy osiągniętych wyników.

Według wyjaśnień¹⁵ Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, na podstawie umowy¹⁶ zawartej pomiędzy MSWiA a Instytutem Łączności-PIB, zgodnie z którą (§ 2 pkt 1) ustalono, że strony będą na bieżąco wzajemnie informować się o podejmowanych działaniach, istotnych z punktu widzenia prawidłowej realizacji projektu, kontakty w zakresie monitorowania miały charakter roboczy i odbywały się głównie telefonicznie lub w formie kontaktów on-line, poprzez wideokonferencję, dlatego też nie istnieje dokumentacja pisemna w tej sprawie. CPA Polska jest w posiadaniu raportów cząstkowych¹⁷ Instytutu Łączności-PIB w programie 3Pfd, zaś raport końcowy z wykonania prac w projekcie 3Pfd stanowi informację niejawną, a MSWiA nie jest właścicielem tej dokumentacji.

Dokumenty sprawozdawcze z realizacji ww. projektów stanowią informację niejawną, z tym, że z projektu GIMME zostaną sporządzone dopiero po zakończeniu projektu.

Decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji od dnia 1 września 2014 r. w strukturze Ministerstwa utworzono tymczasowy Zespół CPA – Interim CPA¹⁸.

Funkcjonujący w MSWiA tymczasowy Zespół CPA Polska, odpowiedzialny był za usługę publiczną o regulowanym dostępie PRS. Usługa ta jest jedną z usług, wchodzącą w skład powstającego globalnego systemu nawigacji satelitarnej Galileo. Zaletą usługi PRS będzie większa dokładność, niż przy wykorzystaniu zwykłej nawigacji, a dostęp do niej zyskają jedynie administracja publiczna oraz służby prowadzące działania w sytuacjach kryzysowych. Sygnał wykorzystywany w ramach usługi będzie kodowany. Warunkiem udziału polskich podmiotów gospodarczych w programach, projektach lub konkursach związanych z rozwojem usługi PRS, jest posiadanie przez ubiegający się podmiot Świadectwa Bezpieczeństwa Przemysłowego, wystawianych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) lub Służbę Kontrwywiadu Wojskowego lub też uzyskanie certyfikatu bezpieczeństwa, wystawianego przez Radę ds. Akredytacji Bezpieczeństwa – SAB (Security Accreditation Board) na podstawie składanego do CPA Polska wniosku.

(akta kontroli str. 103-232)

Korzystanie z usługi PRS w danym państwie uwarunkowane jest udziałem tego państwa w zarządzaniu daną usługą, co jest tożsame z powołaniem krajowego CPA. Powołanie instytucji zarządzającej PRS wynika z art. 5 Decyzji nr 1104/2011/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2011 r. *dotyczącej dostępu do usługi publicznej o regulowanym dostępie PRS oferowanej przez globalny system nawigacji satelitarnej utworzony w ramach programu Galileo*¹⁹, według której każde państwo, które chce korzystać z usługi PRS musi wyznaczyć organ odpowiedzialny

¹⁵ Pismo DK-KKN.096.17.8.2023 z dnia 27 września 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

¹⁶ Porozumienie w sprawie współpracy w ramach projektu *GNSS Interference Monitoring and Mitigation for End-users PRS* zawarte w dniu 27 października 2016 r.

¹⁷ Design and development of the measurement station and interfering signals for the purpose of the jamming test in a controlled laboratory environment on smartphones' GNSS receivers (08th March, 2022) oraz pt. NIT's input to the WP4 Final Report (March 08, 2022).

¹⁸ Do głównych zadań Interim CPA należało m.in.: koordynowanie działań we wdrażaniu i zarządzaniu usługą PRS w Polsce we współpracy z organami UE odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo systemu Galileo i rozwój usług PRS, kierowanie akcją informacyjną wśród potencjalnych użytkowników usługi PRS w kraju, uzgodnienie mechanizmów szyfrujących wymaganych przy korzystaniu z usługi PRS i wyznaczenie dystrybutora kluczy szyfrujących, prowadzenie działań promujących wykorzystanie polskiego potencjału naukowo-badawczego oraz zaangażowanie polskich podmiotów gospodarczych w programy pilotowe dotyczące wprowadzenia usług PRS, organizowanie grup użytkowników i zarządzanie prawami dostępu do usługi, prowadzenie i aktualizacja rejestru użytkowników usługi, rozpoczęcie procesu legislacyjnego prowadzącego do utworzenia samodzielnego organu odpowiedzialnego za PRS w Polsce, współpraca z ABW w zakresie ochrony informacji niejawnych i bezpieczeństwa teleinformatycznego w systemie Galileo.

¹⁹ Dalej: Decyzja nr 1104/2011/UE Parlamentu Europejskiego i Rady.

za PRS. Zgodnie z tymi wymogami, MSWiA poinformowało²⁰ UE o powołaniu Interim CPA.

Powołanie organizacji zarządzającej usługą PRS związane było również z chęcią udziału w projektach pilotażowych związanych z tą usługą. Brak powstania takiej struktury organizacyjnej skutkowałby brakiem możliwości korzystania z usługi PRS, a także brakiem dostępu polskich podmiotów gospodarczych i instytutów naukowo-badawczych do uczestnictwa w projektach związanych z usługą PRS, w tym dostępu do finansowania programów pilotowych w zakresie sygnałów PRS.

(akta kontroli str. 103-232)

Zgodnie z zapisami²¹ regulaminu organizacyjnego MSWiA, do zakresu działania Departamentu Teleinformatyki MSWiA należy, w szczególności prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem Zespołu CPA Polska (Competent PRS Authority – jednostka zarządzająca usługą o regulowanym dostępie) – prowadzenie prac dotyczących wykorzystania systemu Galileo w obszarze sygnału PRS dla administracji rządowej oraz współpraca w tym zakresie z instytucjami i organami Unii Europejskiej oraz Państwami Członkowskimi, posiadającymi CPA.

(akta kontroli str. 6-99)

Projekty w których uczestniczyło i uczestniczy MSWiA (CPA Polska) mają charakter testowy w stosunku do usługi PRS. Usługa PRS nie jest jeszcze na etapie operacyjnym, w związku z tym nie ma jeszcze użytkowników tej usługi.

Jak przedstawił²² Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, uruchomienie operacyjne usługi PRS, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez EUSPA podczas posiedzeń grup roboczych, planowane było na przełomie lat 2024 i 2025. Aktualnie planowany termin uruchomienia operacyjnego usługi PRS to drugi kwartał 2025 r.

Według wyjaśnień²³ Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, pandemia COVID-19 spowodowała znaczne opóźnienie prac nad uruchomieniem usługi PRS na szczeblu europejskim.

W zakresie udziału polskich przedsiębiorców prowadzących działalność związaną z ich wdrażaniem w sektorze kosmicznym w poszczególnych programach i projektach, MSWiA (CPA Polska) posiada informacje tylko w zakresie podmiotów składających wnioski w procedurze akredytacji SAB, związanych z usługą PRS, realizowanych z funduszy UE.

Według wyjaśnień²⁴ Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, stymulowanie udziału polskich przedsiębiorców w programach Europejskiej Agencji Kosmicznej leży w kompetencjach ministra właściwego ds. gospodarki. Informacji na ten temat, w szczególności dotyczących uczestnictwa w programach ESA, może udzielić Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Ponadto, polscy przedsiębiorcy uczestniczą w programach UE, np. Horyzont Europa, a szczegółowe informacje na temat ich udziału, w tym odnośnie do przychodów jakie pozyskali oni z tego tytułu, posiada

²⁰ Pismem z dnia 20 sierpnia 2014 r. do Ambadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego, Stałego Przedstawiciela RP przy Unii Europejskiej w Brukseli.

²¹ Zapisy § 25 pkt 2) lit. i) załącznika do Zarządzenia nr 13 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. Urz. MSWiA z 2018 r. poz. 15, ze zm.).

²² Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

²³ Pismo DK-KKN.096.17.8.2023 z dnia 27 września 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

²⁴ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

odpowiedzialny w tym zakresie Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE, mieszczący się w strukturach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Jak poinformował²⁵ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, MSWiA (CPA Polska) nie posiada informacji dotyczących planowanych wymiernych i niewymiernych korzyści dla Polski z uczestnictwa w programach ESA, gdyż decyzje co do tego podejmuje Minister Rozwoju i Technologii, jako koordynator polityki kosmicznej. Powinien on również monitorować korzyści i postępy w rozwoju sektora kosmicznego. Do MSWiA nie trafiają żadne raporty w tej sprawie. W odniesieniu do pozostałych programów, finansowanych przez UE, decyzję o aplikacji do tych programów podejmują samodzielnie przedsiębiorstwa i jednostki naukowe.

Udział MSWiA (CPA Polska) w wyżej wymienionych dwóch projektach określony został jako bezkosztowy, co – jak wyjaśnił²⁶ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA – polegało na tym, że CPA Polska nie jest beneficjentem żadnych środków pochodzących z programu. Jako jednostka administracji rządowej CPA Polska nie wykonuje żadnych czynności badawczych, w związku z tym nie ponosi żadnych kosztów w tym zakresie. Natomiast ponoszone przez CPA Polska w związku z działalnością w ramach realizowanych projektów koszty związane z podróżami służbowymi, pokrywane są z budżetu Ministerstwa w ramach poleceń wyjazdów służbowych.

Powyższe programy i projekty w których uczestniczyło MSWiA, realizowane w ramach sektora kosmicznego, były realizowane na zlecenie EUSPA i finansowane ze środków UE.

Zgodnie z informacją przedstawioną²⁷ przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA: „Na chwilę obecną MSWiA (CPA Polska) nie planuje uczestnictwa w nowych projektach związanych z technologiami kosmicznymi i technikami satelitarnymi”.

(akta kontroli str. 6-99, 103-232)

Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) w dniu 21 listopada 2017 r. przekazała²⁸ krajom członkowskim finalną wersję *Rezolucji w sprawie utworzenia Stałego Komitetu Doradczego w zakresie komunikacji satelitarnej*. Utworzenie Komitetu Doradczego miało na celu stworzenie możliwości prowadzenia dyskusji technicznych oraz debaty programowej nad poszczególnymi zagadnieniami związanymi ze wsparciem działań ESA odnoszącymi się do programu KE Govsatcom. Do udziału w pracach Komitetu Doradczego w zakresie komunikacji satelitarnej w ramach programu Govsatcom, jako przedstawiciela resortu, ministerstwo zgłosiło pracownika Departamentu Teleinformatyki MSWiA.

Decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2022 r. organem wiodącym w zakresie prac nad programem Govsatcom w Polsce jest Minister właściwy do spraw gospodarki, tj. Minister Gospodarki i Rozwoju.

W związku z powyższą decyzją, realizacja i wdrożenie tego programu nie należy bezpośrednio do zadań MSWiA (CPA Polska). Jak poinformował²⁹ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, pracownicy MSWiA (CPA Polska) biorą jedynie udział w roli ekspertów w spotkaniach grup roboczych związanych z Govsatcom, przede

²⁵ Tamże.

²⁶ Pismo DK-KKN.096.17.3.2023(5) z dnia 21 sierpnia 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

²⁷ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

²⁸ Informację przekazał Departament Innowacji Ministerstwa Rozwoju przy piśmie z dnia 27 listopada 2017 r. znak: DIN-V.0710.29.ŁM/2017.

²⁹ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

wszystkim celem uzyskania informacji, które bezpośrednio lub pośrednio mają związek z PRS.

(akta kontroli str. 236-249)

W MSWiA w Departamencie Teleinformatyki (właściwym merytorycznie do spraw związanych z PRS) sporządzony został „Opis procedury udzielania odpowiedzi na wystąpienie podmiotu w sprawie PRS” (uaktualniona wersja z dnia 16 listopada 2016 r.), w której określony został sposób postępowania w związku z wystąpieniem podmiotu w sprawie akredytacji SAB oraz wystąpienia podmiotu w sprawie udziału w projekcie/konkursie.

Aktualizacją powyższej procedury był zatwierdzony 21 lutego 2023 r. przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA dokument: „Wewnętrzna procedura wnioskowania do Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa (SAB – Security Accreditation Board) o udzielenie podmiotowi akredytacji SAB na działania związane z produkowaniem sprzętu na potrzeby usługi publicznej o regulowanym dostępie – PRS lub opracowaniem technologii PRS, w tym prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych dot. PRS”. Obowiązek uzyskania akredytacji³⁰ SAB (za pośrednictwem jednostki zarządzającej, w tym przypadku CPA Polska), dla podmiotu który zamierza realizować ww. zadania związane z produkowaniem sprzętu lub opracowaniem technologii PRS, wynika z art. 5 ust. 5 Decyzji nr 1104/2011/UE Parlamentu Europejskiego i Rady. Obowiązek złożenia wniosku o akredytację SAB występuje również w przypadku rozszerzenia akredytacji na dodatkowe lokalizacje lub występuje zmiana lokalizacji, rozszerzenie lub zmiana kategorii akredytacji oraz przedłużenie lub odnowienie akredytacji.

Na podstawie wypełnionego formularza oraz informacji zebranych na temat wnioskującego podmiotu, CPA Polska podejmuje decyzję o przesłaniu bądź nieprzesłaniu do SAB wniosku o akredytację bezpieczeństwa dla danego podmiotu gospodarczego. Po akceptacji takiego wniosku, SAB wystawia podmiotowi gospodarczemu odpowiedni certyfikat bezpieczeństwa, a CPA Polska może wystąpić do Komisji Europejskiej, w imieniu tego podmiotu, o dostarczenie dokumentów dotyczących usługi PRS Galileo potrzebnych do realizacji projektu.

W przypadku uzyskania przez jednostkę zarządzającą informacji o zaprzestaniu spełniania któregokolwiek z warunków uprawniających podmiot do otrzymania akredytacji SAB, jednostka ta zwraca się do SAB z wnioskiem o cofnięcie lub zawieszenie posiadanej przez podmiot akredytacji.

W okresie objętym kontrolą, z wnioskiem do instytucji zarządzającej PRS – CPA Polska, o uzyskanie akredytacji bezpieczeństwa SAB dla działań dotyczących usługi PRS Galileo, według informacji³¹ przedstawionej przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, wystąpiły trzy podmioty³² biorące udział w projektach PRISMA (Development of low end operational PRS Receivers Including Security Modules Architecture) i GEODE (Galileo for EU Defence). Wszystkie z nich otrzymały akredytację we wnioskowanych kategoriach. Jednocześnie, MSWiA nie dysponuje

³⁰ SAB udziela podmiotom akredytacji zgodnie z art. 38 ust. 2 lit. c Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającego *Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylającego rozporządzenia (UE) na 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE.*

³¹ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

³² Podmiot Hertz Systems sp. z o.o. brał i bierze udział w projektach: Development of low end operational PRS Receivers Including Security Modules Architecture (PRISMA) (numer projektu GSA/OP/07/15) oraz Galileo for EU Defence (GEODE) (numer projektu EDIDP-PNTSCC-PNT-2019). Podmiot Vector Synergy sp. z o.o. ubiegał się o udział w projektach o numerach: GSA/OP/29/19, GSA/OP/13/20 i GSA/OP/05/20. Podmiot Asseco Poland S.A. ubiegał się o udział w projekcie o numerze GSA/OP/05/20.

informacjami na temat budżetów tych projektów, ani też udziałów finansowych poszczególnych podmiotów w tych projektach.

(akta kontroli str. 252-259)

Od 1 lutego 2017 r. instytucja zarządzająca usługą PRS przestała być organizacją tymczasową i zmieniła nazwę z Interim CPA na CPA Polska. Informacja o zmianie nazwy wraz z aktualizacją danych teleadresowych członków CPA Polska wiązała się z przekazaniem tych danych w celu notyfikacji do Dyrektora Generalnego do spraw Przedsiębiorstw i Przemysłu w Komisii Europejskiej w Brukseli.

(akta kontroli str. 103-232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji programów kosmicznych stwierdzono nieprawidłowość związaną z brakiem rzetelnej współpracy i wymiany informacji pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji z Ministrem właściwym do spraw gospodarki, jako koordynatorem polityki kosmicznej w zakresie planowanych wymiernych i niewymiernych korzyści dla Polski z uczestnictwa w programach ESA.

Zgodnie z zapisami Polskiej Strategii Kosmicznej, określenie priorytetowych i najbardziej obiecujących obszarów technologicznych dla rozwoju krajowego przemysłu kosmicznego musi odbywać się w ścisłej współpracy wszystkich interesariuszy na zasadzie wymiany informacji i koordynacji. W dokumencie *Mapa drogowa* zidentyfikowane zostało ryzyko utrudnienia w komunikacji pomiędzy CPA a podmiotami zaangażowanymi w rozwój i użytkowanie PRS, natomiast Minister nie podejmował aktywnych działań odnośnie powyższej współpracy.

Według wyjaśnień Ministra³³, współpraca MSWiA z innymi instytucjami w związku z uczestnictwem Polski w ESA, sprowadzała się jedynie do współpracy z koordynatorem polityki kosmicznej – ministrem właściwym do spraw gospodarki przede wszystkim w zakresie opiniowania fiszek projektowych składanych przez polskie instytucje w programach, które wymagają wystawienia listu poparcia przez przewodniczącego polskiej delegacji oraz okazjonalnym przygotowywaniu materiałów dla polskich przedstawicieli uczestniczących w różnego rodzaju spotkaniach międzynarodowych.

NIK przyjmując do wiadomości przedstawioną wyżej przez Ministra informację o zakresie współpracy z ministrem właściwym do spraw gospodarki wskazuje, że działaniem rzetelnym i celowym powinna być współpraca, która zawierać będzie znacznie szerszy zakres działań, mając na uwadze prawidłowe i kompleksowe przygotowanie do wykorzystania systemu Galileo w obszarze sygnału PRS dla administracji rządowej oraz innych podmiotów uprawnionych do korzystania z tej usługi.

(akta kontroli str. 236-259)

1.2 Dostępność usług satelitarnych

Opis stanu
faktycznego

Jedną z usług³⁴ oferowanych w ramach systemu Galileo jest usługa PRS, która jako jedyna opiera się wyłącznie o kodowane sygnały, w celu utrzymania wysokiej jakości i niezawodności transmisji, gwarantowanej dostępności i ciągłości działania. Kodowanie sygnału odpowiednimi kluczami kryptograficznymi (klucze PRS) zabezpiecza przed nieautoryzowanym dostępem do usługi, próbami jej przejęcia lub całkowitego jej wyeliminowania. Dostęp do PRS, do wykorzystania głównie przez

³³ Pismo DK-KKN.096.17.3.2023(5) z dnia 21 sierpnia 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

³⁴ Pozostałe usługi to: - Open Service - OS (usługa powszechnie dostępna, oferująca pomiar pozycji, prędkości i czasu), - High Accuracy Service - HAS (usługa analogiczna do Open Service, ale o zwiększonej dokładności), - Search and Rescue - SAR (usługa poszukiwawczo-ratownicza).

instytucje administracji rządowej, planowany jest jako nieograniczony i nieprzerwany, nawet w przypadku całkowitego zablokowania lub wyłączenia innych usług systemu Galileo, co może być spowodowane np. działaniami terrorystycznymi lub wojennymi.

Jak wyjaśnił³⁵ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, w związku z tym, że wdrażanie systemu Galileo w Polsce leży w kompetencjach ministra właściwego do spraw cyfryzacji, MSWiA nie uczestniczyło w opracowaniu planów wdrażania tego systemu oraz nie przygotowywało, ani nie zamawiało żadnych dokumentów sprawozdawczych ani analitycznych w tym zakresie. Za wdrażanie systemu Galileo odpowiada Komisja Europejska, a realizacja tego zadania zlecona została EUSPA. W kompetencjach MSWiA leży jedynie wdrożenie usługi PRS w Polsce.

Uzasadnieniem przypisania jednego z elementów systemu Galileo – PRS do kompetencji ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jest fakt, że usługa PRS przeznaczona będzie głównie dla służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Według wyjaśnień³⁶ Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, Ministerstwo nie dokonywało analizy zasadności przekazania kompetencji Zespołu CPA do innej instytucji, ze względu na realizację zatwierdzonej³⁷ w dniu 10 czerwca 2016 r. przez Prezesa Rady Ministrów „Koncepcji powołania jednostki zarządzającej usługą PRS w Polsce” oraz to, że liczne podmioty, które są planowanymi głównymi użytkownikami usługi PRS w Polsce są nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Możliwość korzystania z PRS oraz działalność jednostki zarządzającej PRS w Polsce, czyli CPA Polska, mają swoje uregulowania w:

- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiającym Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE³⁸;
- decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1104/2011/UE z dnia 25 października 2011 r.;
- decyzji delegowanej Komisji z dnia 15 września 2015 r. uzupełniającej decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1104/2011/UE w odniesieniu do wspólnych minimalnych norm, których muszą przestrzegać organy odpowiedzialne za PRS (tzw. Common Minimum Standards – CMS).

Próbą sformalizowania ustawowego wyznaczenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jako organu odpowiedzialnego za PRS w Polsce, było zgłoszenie, opracowanych w Departamencie Teleinformatyki MSWiA, propozycji zapisów do projektu³⁹ ustawy – *Prawo komunikacji elektronicznej*. Projekt zawierał również zapisy odnoszące się do zadań, które miały być realizowane przy pomocy jednostki zarządzającej PRS – CPA Polska, funkcjonującej w strukturze organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a dokładniej w strukturze Departamentu Teleinformatyki w MSWiA.

³⁵ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

³⁶ Pismo DK-KKN.096.17.6.2023() z dnia 15 września 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

³⁷ Pismo Dyrektora Sekretariatu Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 2016 r. znak: SPRM.0210.84.3.2016.TI do Dyrektora Biura Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

³⁸ Dz. Urz. UE L Nr 170 z 12.05.2021 r., str.69.

³⁹ Prowadzone prace legislacyjne miały na celu przede wszystkim wdrożenie do krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz. Urz. UE L Nr 321/36 z 17.12.2018, str. 1).

W marcu 2023 r. sejmowa Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii zawnioskowała o odrzucenie rządowego projektu ustawy *Prawo komunikacji elektronicznej*, który został w dniu 21 kwietnia 2023 r. wycofany⁴⁰ z prac legislacyjnych.

Mając na uwadze, że MSWiA realizuje zadania organu odpowiedzialnego za PRS w Polsce, a zadania w zakresie PRS realizowane są przy pomocy jednostki zarządzającej PRS – czyli CPA Polska, funkcjonującej w strukturze organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Zastępca Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA zaakceptował w dniu 14 kwietnia 2022 r. dokument pt. *Uruchomienie PRS Galileo w Polsce. Mapa drogowa* (Warszawa, kwiecień 2022). W dokumencie tym określono główne zadania CPA Polska – zgodnie z ww. dokumentami stanowiącymi podstawy prawne działania PRS systemu Galileo w Polsce.

Do zadań stałych do realizacji przez CPA Polska należy m.in.: zarządzanie PRS, udzielanie dostępu do informacji dotyczących PRS będących w posiadaniu CPA Polska, wydawanie pozwoleń na dostęp do PRS, produkowanie sprzętu na potrzeby PRS lub opracowywanie technologii PRS, w tym na prace badawczo-rozwojowe, sprawowanie nadzoru nad użytkownikami PRS, wnioskowanie o wydanie akredytacji SAB, dla podmiotów, które zamierzają realizować zadania dotyczące produkcji sprzętu na potrzeby PRS lub opracowywania technologii PRS, przeprowadzanie kontroli podmiotów produkujących sprzęt na potrzeby PRS i opracowujących technologie PRS, w tym prowadzących prace badawczo-rozwojowe oraz udział w grupach roboczych dotyczących PRS.

To ostatnie zadanie realizowane było poprzez uczestnictwo w posiedzeniach komitetów i grup roboczych⁴¹ związanych z realizowanymi usługami PRS i zadaniami CPA.

W zatwierdzonym dokumencie *Mapa drogowa*, ujęte zostały zadania do wykonania w poszczególnych latach do roku 2025.

Zadaniami wskazanymi do realizacji w 2022 r. były:

- Udział w projektach EUSPA na wspólne testy sygnału PRS (JTA) w ramach konsorcjów GIMME oraz 3Pfd – jedno zadanie zrealizowane, drugie w trakcie realizacji.

⁴⁰ Zgodnie z pismem KPRM z dnia 21 kwietnia 2023 r. wnioskującym o wycofanie projektu ustawy, konieczność wycofania projektu ustawy wynikała z uwag i wątpliwości zgłoszonych w toku prac parlamentarnych, a wycofanie projektu pozwoli na dokonanie dodatkowych analiz i uzgodnień przed kolejnym zgłoszeniem do rządowych i parlamentarnych prac legislacyjnych.

<https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=66C7F7C637867159C12589170035C136>

⁴¹ Komitetu ds. Programu Kosmicznego - Konfiguracja Bezpieczeństwa (Space Programme Committee – Security Configuration SPC-SC) zajmującego się wsparciem prac KE w przygotowaniu wdrożenia aspektów bezpieczeństwa dla unijnego programu kosmicznego; Komitetu ds. Programu Kosmicznego – Konfiguracja Galileo i EGNOS (Space Programme Committee – Galileo and EGNOS Configuration SPC-GEC) zajmującego się ogólnymi kwestiami dotyczącymi europejskich systemów nawigacji satelitarnej; Grupy Roboczej ds. PRS (Special Public Regulated System Working Group, WG Special PRS) w której uczestniczą zarówno państwa członkowskie, jak i KE, EUSPA oraz ESA. Grupa ta zajmuje się takimi zagadnieniami jak opracowywanie planów wykorzystania PRS w sferze cywilnej i militarnej, przygotowywanie dokumentów odwołujących się do CMS oraz PRS Service Definition Document czy harmonizacja implementacji PRS na poziomie UE; Grupy Roboczej ds. Bezpieczeństwa Technicznego Europejskich Systemów Nawigacji Satelitarnej (Technical Security of EU GNSS Working Group, WGEUGNSSTEC), która zajmuje się takimi zagadnieniami jak cyberbezpieczeństwo systemów Galileo, szczególne wymagania bezpieczeństwa systemów, zapobieganie zagrożeniom systemów, szacowanie i łagodzenie ryzyka wystąpienia danego zagrożenia mającego negatywny wpływ na poprawną pracę systemów. W ramach grupy przygotowywana jest m. in. dokumentacja dla drugiej wersji systemu Galileo z uwzględnieniem pracy odbiorników nawigacji satelitarnej w środowisku wielu konstelacji czy też nieformalnej Grupy Roboczej ds. Państw Członkowskich posiadających CPA (CPA Member States working group, EU MS CPA), która zajmuje się ustalaniem wspólnego stanowiska wobec działań KE i wymianą dobrych praktyk. W Grupie tej uczestniczą tylko CPA poszczególnych państw członkowskich, nie ma w niej przedstawicieli KE, EUSPA czy ESA.

- Udział w pracach nad projektem ustawy *Prawo komunikacji elektronicznej* oraz ustawy wprowadzającej w zakresie PRS i CPA - przekazany do Sejmu projekt ustawy (ze strony MSWiA prace w zakresie PRS), na wniosek Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii Sejmu RP został wycofany z prac legislacyjnych. Podczas procedowania ustawy w Parlamencie RP nie zanotowano uwag do przepisów dotyczących usługi PRS.

Według wyjaśnień⁴² Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, do czasu wprowadzenia regulacji dotyczących PRS w prawie powszechnie obowiązującym w Polsce, CPA Polska (MSWiA) będzie realizować swoje zadania na podstawie regulacji unijnych, które w swym charakterze mają dość ogólną formę. Będzie to powodowało pewne utrudnienia w realizacji zadań CPA w odniesieniu do potencjalnych użytkowników tej usługi. Natomiast współpraca MSWiA i ABW w zakresie realizacji zadań wynikających z regulacji unijnych, dotyczących zarządzania usługi PRS, może wymagać zawierania szczegółowych porozumień.

- Opracowanie i wydanie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie satelitarnej usługi publicznej o regulowanym dostępie, które stanowić będzie wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w projektowanej ustawie *Prawo komunikacji elektronicznej*. Z uwagi na wycofanie projektu ustawy, rozporządzenie nie zostało wydane.
- Opracowanie wzorów wniosków o wydanie pozwoleń i zezwoleń wskazanych w projektowanym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie satelitarnej usługi publicznej o regulowanym dostępie – z uwagi na wycofanie projektu ustawy *Prawo komunikacji elektronicznej*, wzory wniosków nie zostały opracowane i zatwierdzone.
- Weryfikacja procedury dotyczącej udzielania podmiotom gospodarczym akredytacji SAB. Dokument *Opis procedury udzielania odpowiedzi na wystąpienie podmiotu w sprawie PRS, zawierający procedurę udzielania podmiotom gospodarczym akredytacji SAB* został zaakceptowany w dniu 16 listopada 2016 roku przez ówczesnego Zastępcę Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA. Weryfikacja procedury dot. udzielania podmiotom gospodarczym akredytacji SAB została dokonana przez MSWiA po otrzymaniu z KE ostatecznej wersji dokumentów zawierających wymagania SAB, tj. w lutym 2023 roku (dokument: „Wewnętrzna procedura wnioskowania do Rady ds. Akredytacji Bezpieczeństwa (Security Accreditation Board – SAB) o udzielenie podmiotowi akredytacji SAB na działania związane z produkowaniem sprzętu na potrzeby usługi publicznej o regulowanym dostępie (PRS) lub opracowywaniem technologii PRS, w tym prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych dot. PRS”).
- Włączenie CPA Polska do sieci SINA⁴³, która jest formą bezpiecznych sieci służących do przesyłania informacji niejawnych - przeprowadzone zostały próby testowego uruchomienia łącza SINA. Po zakończeniu fazy testowej i po uzyskaniu akredytacji ABW na łącze i stanowisko, nastąpi przejście do fazy użytkowania.
- Przygotowanie do instalacji POC-P⁴⁴, polegające na zabezpieczeniu odpowiednich pomieszczeń w budynkach MSWiA pod instalację urządzeń oraz zabezpieczenie w budżecie MSWiA na przyszłe lata środków na ewentualne dostosowanie tych pomieszczeń na ten cel. Przygotowania do instalacji POC-P oraz ściśle związanego z nim systemu GRON rozpoczęły się w 2022 roku

⁴² Pismo DK-KKN.096.17.8.2023 z dnia 27 września 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

⁴³ Sieć SINA (Secure Inter-Network Architecture) służy do przesyłania dokumentacji niejawnej – do klauzuli SECRET UE/EU SECRET.

⁴⁴ Point of Contact Platform, Platforma Punktu Kontaktowego.

i obejmowały analizę wymagań KE odnośnie do przedmiotowych pomieszczeń. W 2022 roku dokonano niezbędnego tłumaczenia dokumentacji niejawnej.

29 listopada 2022 r. odbył się audyt wytypowanych przez MSWiA pomieszczeń dokonany przez EUSPA i producenta sprzętu POC-P i GRON – firmę Thales. W wyniku przeprowadzonych oględzin i prowadzonych negocjacji EUSPA odstąpiła od niektórych, bardzo restrykcyjnych i kosztochłonnych wymagań narzuconych przez KE dla pomieszczeń przeznaczonych dla instalacji POC-P oraz GRON. Przetłumaczona została również otrzymana na początku 2023 roku niejawna uaktualniona dokumentacja techniczna, mająca pomóc w przygotowaniu planu połączenia teleinformatycznego pomiędzy docelowym POC-P w CPA Polska a GSMC. We wrześniu 2023 roku została dostarczona przez KE jawna część sprzętu/urządzeń systemu GRON. Dostawa pozostałych elementów systemu GRON planowana jest na listopad 2023 roku (komponent niejawny) oraz na początek 2024 roku (sprzęt POC-P). Z uwagi na obecne ograniczone możliwości przeznaczenia pomieszczeń w budynku MSWiA przy ul. Domaniewskiej na potrzeby POC-P oraz uwarunkowania odnośnie możliwości ich przebudowy i wyposażenia, CPA Polska wystąpiła do KE o akceptację odstępstw od wymagań narzuconych przez KE.

- Opracowanie Planu zarządzania PRS, w celu sprawnego zarządzania usługą. Plan ten zostanie przygotowany dopiero po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS i zasadne jest by opracowany był on dopiero po uchwaleniu ustawy PKE i ustawy wprowadzającej PKE.

Na rok 2023 zaplanowane zostały zadania związane z:

- Organizacją konferencji nt. *PRS dla potencjalnych użytkowników PRS*, po której do uczestników rozesłane zostaną ankiety w celu zebrania informacji o chęci i zakresie korzystania z PRS oraz identyfikacji potrzeb podmiotów w tym zakresie. Organizacja konferencji i szkoleń dla potencjalnych użytkowników została zaplanowana na IV kwartał 2023 roku. Z uwagi na opóźnienia w operacyjnym uruchomieniu usługi PRS, termin ten może zostać przesunięty na kolejne lata.
- Opracowaniem koncepcji i procedur operacyjnych dotyczących korzystania przez użytkowników PRS z tej usługi, w tym kwestie dotyczące pozyskiwania odbiorników PRS i zarządzania nimi, zgłaszania zapotrzebowania na klucze PRS, wprowadzania kluczy do odbiorników. Koncepcja i procedury operacyjne zostaną opracowane dopiero po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS i zasadne jest by opracowane były one dopiero po uchwaleniu ustawy PKE i ustawy wprowadzającej PKE.
- Organizacją grup użytkowników PRS, która odbędzie się po opracowaniu kryteriów określających prawa dostępu do PRS oraz po analizie ankiet otrzymanych od potencjalnych użytkowników PRS. Kolejnym zadaniem będzie utworzenie punktu kontaktowego dla użytkowników PRS oraz wyznaczenie grupowych punktów kontaktowych użytkowników PRS, a także opracowanie procedur operacyjnych dotyczących korzystania z PRS przez jej użytkowników. Proces organizacji grup użytkowników PRS rozpocznie się dopiero po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS i zasadne jest by opracowany był on dopiero po uchwaleniu ustawy PKE i ustawy wprowadzającej PKE.
- Zarządzaniem kluczami kryptograficznymi do PRS, niezbędnym do korzystania z PRS oraz ich dystrybucją, które przynależne zostało do Szefa ABW, z możliwością upoważnienia CPA Polska do wykonywania tej czynności. W takim przypadku, CPA Polska musi stworzyć plan zarządzania kluczami PRS, określający procedury, zgodnie z którymi należy postępować przy ich dystrybucji, testowaniu, używaniu i wycofywaniu z użycia oraz wymiany związanych z tym

informacji, a także określających sposób dystrybucji kluczy do przyszłych użytkowników PRS. Zadanie to będzie można zrealizować dopiero po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS i zasadne jest by opracowane było ono dopiero po uchwaleniu ustawy PKE i ustawy wprowadzającej PKE.

- Przygotowaniem do uruchomienia platformy POC-P, instalacją POC-P w MSWiA po otrzymaniu urządzeń dla jego potrzeb oraz przygotowaniem zapotrzebowania na ewentualne dodatkowe pomieszczenia dla POC-P i opracowaniem planu ich zagospodarowania. Przetłumaczona została otrzymana na początku 2023 roku niejawną uaktualnioną dokumentacją techniczną, mającą pomóc w przygotowaniu planu połączenia teleinformatycznego pomiędzy docelowym POC-P w CPA Polska a GSMC. We wrześniu 2023 roku została dostarczona przez KE jawna część sprzętu/urządzeń systemu GRON. Dostawa pozostałych elementów systemu GRON planowana jest na listopad 2023 roku (komponent niejawny) oraz na początek 2024 roku (sprzęt POC-P).
- Organizacją łącza transmisji danych pomiędzy GSMC jako głównego dystrybutora kluczy kryptograficznych do odbiorników PRS, a CPA Polska. To zadanie będzie możliwe do zrealizowania po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS przez EUSPA – co nastąpi z pewnością nie wcześniej niż pod koniec 2024 roku.
- Połączeniem CPA Polska - przyszli użytkownicy PRS. Analiza możliwości ustanowienia połączeń teleinformatycznych pomiędzy przyszłymi użytkownikami PRS w Polsce a CPA Polska oraz sposobu przekazywania kluczy kryptograficznych (wewnętrzna platforma POCP-IS). Zadanie to będzie możliwe do zrealizowania dopiero po operacyjnym uruchomieniu usługi PRS – co nastąpi z pewnością nie wcześniej niż pod koniec 2024 roku i pojawieniu się użytkowników PRS.

Na lata następne do realizacji poza kompletacją elementów systemu oraz działaniami szkoleniowymi i demonstracyjnymi, planowane do realizacji są zadania stale związane z zarządzaniem PRS. W sporządzonym dokumencie *Mapa Drogowa* przedstawiona została również analiza ryzyka możliwych opóźnień w realizacji wskazanych wyżej zadań, z uwagi na znaczną liczbę czynników oraz podmiotów, od których zależy prawidłowe wdrożenie usługi PRS w Polsce, a także z uwzględnieniem konsekwencji wpływu pandemii. Jednocześnie przedstawiono możliwość – w zależności od rozwoju sytuacji – aktualizacji *Mapy drogowej* oraz dostosowania zapisów dokumentu do bieżących okoliczności.

Do najważniejszych zidentyfikowanych zagrożeń związanych z prawidłowym i terminowym wdrożeniem usługi PRS w Polsce z oceną wysokiego lub bardzo wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia oraz siłą oddziaływania ryzyka określoną jako poważną, należą:

- opóźnienie w uruchomieniu systemu Galileo ze strony KE, ESA lub EUSPA (sposób zarządzania ryzykiem: tolerowanie, CPA Polska nie ma bezpośredniego wpływu na te opóźnienia),
- brak możliwości uzupełnienia składu osobowego CPA Polska o specjalistów z dziedziny nawigacji satelitarnej (zapobieganie, poprzez zwiększenie atrakcyjności pracy w CPA poprzez wzrost wynagrodzeń, tak aby zainteresować pracą osoby z sektora prywatnego),
- skomplikowana współpraca z ABW – jako krajowej władzy bezpieczeństwa (NSA) i organu ds. dystrybucji produktów kryptograficznych (CDA) w sprawach dotyczących zarządzania informacjami niejawnymi oraz materiałami kryptograficznymi (tolerowanie, brak wpływu na obowiązujące w ABW procedury i realizację zadań; zapobieganie, intensyfikacja kontaktów na poziomie

kierownictwa departamentów merytorycznych – DT MSWiA oraz DBTI i DOIN ABW – w celu zapewnienia harmonijnej współpracy),

- niedostateczna ilość środków finansowych po stronie MSWiA potrzebnych na realizację planowanych zadań (zapobieganie, uwrażliwienie kierownictwa ministerstwa na potrzeby rozwoju PRS w Polsce),
- brak odpowiedniej infrastruktury docelowej – SINA, GRON, POC-P (tolerowanie, w przypadku opóźnień z tytułu opieszałości działań KE czy EUSPA, CPA może jedynie upominać się o konieczny sprzęt lub dokumentację, w przypadku opóźnień ze strony CPA, należy zidentyfikować przyczynę i odpowiednio zareagować),
- restrykcje i ograniczenia w zakresie przemieszczania się oraz ochrony zdrowia i życia spowodowane pandemią COVID-19, wprowadzane przez poszczególne kraje UE (tolerowanie, dostosowanie się do panujących obostrzeń).

Pozostałe ryzyka, których prawdopodobieństwo wystąpienia określono jako średnie lub niskie, dotyczą m.in. długiego czasu oczekiwania na dokumentację związaną z PRS i osiągnięciem pełnej zdolności operacyjnej PRS, przekazywaną przez KE, ESA i EUSPA, problemy związane z dystrybucją kluczy kryptograficznych do odbiorników PRS, utrudnienia w komunikacji pomiędzy CPA a podmiotami zaangażowanymi w rozwój i użytkowanie PRS, przerwy w funkcjonowaniu systemu Galileo, brak zapewnienia ciągłości działania systemów komputerowych dla przetwarzania informacji niejawnych, brak dostępności na rynku odbiorników PRS dla użytkowników usługi, brak zdolności finansowych użytkowników do zakupu odbiorników PRS czy też sparaliżowanie funkcjonowania instytucji państwowych na skutek konfliktu zbrojnego, z określoną siłą oddziaływania ryzyka od średniego, poprzez poważne, do katastrofalnego (w przypadku przerw w funkcjonowaniu systemu Galileo czy paraliżu funkcjonowania instytucji państwowych).

(akta kontroli str. 6-99, 103-232, 324-352)

Program Galileo jest programem Unii Europejskiej, o nieograniczonej i nieprzerwanej dostępności, oferującym bezpłatne usługi dla krajów członkowskich UE i organizacji humanitarnych. Jak wyjaśnił⁴⁵ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, dostępność usług w ramach programu jest taka sama w Polsce jak i w pozostałych krajach UE.

W ramach systemu GNSS Galileo, po uruchomieniu wszystkich funkcjonalności, będzie oferowanych pięć podstawowych usług:

- usługa ogólnie dostępna (Open Service),
- usługa bezpieczeństwa życia (Safety of Life Service),
- usługa komercyjna (Commercial Service),
- usługa publiczna o regulowanym dostępie (Public Regulated Service – PRS),
- usługa poszukiwania i ratownictwa (Search and Rescue Service).

(akta kontroli str. 324-352)

Biorąc pod uwagę zapisy Decyzji Nr 1104/2011/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2011 r. w zakresie współodpowiedzialności państw członkowskich za bezpieczeństwo Unii i ich własne, to w tym kontekście dostęp do PRS musi być ściśle ograniczony do niektórych kategorii użytkowników, którzy są przedmiotem stałej kontroli. W celu utrzymania wysokiej jakości i niezawodności transmisji usługa PRS jako jedyna oparta będzie wyłącznie o kodowane sygnały, odseparowane od innych przekazywanych w systemie Galileo. Sygnały te będą dodatkowo zabezpieczone mechanizmami kryptograficznymi przed działaniem

⁴⁵ Pismo DK-KKN.096.17.1.2023(7) z dnia 21 lipca 2023 r. podpisane z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA.

zewnętrznych elektronicznych systemów zakłócających, próbami ich przejęcia lub całkowitego ich wyeliminowania.

Po planowanym w drugim kwartale 2025 r. uruchomieniu operacyjnym usługi PRS, wybrani użytkownicy, tj. działający na rzecz jednostek administracji rządowej, na potrzeby bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego, obronności, ochrony granic, ratownictwa, ratownictwa morskiego, zarządzania kryzysowego, imigracji, ratownictwa medycznego, bezpieczeństwa przewozów kolejowych, obrony cywilnej, oraz innych zainteresowanych podmiotów istotnych dla społeczeństwa, będą mogli korzystać z usług PRS po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw wewnętrznych, za pośrednictwem CPA Polska.

Jak poinformował⁴⁶ Dyrektor Departamentu Kontroli MSWiA, strategia promocyjna dotycząca systemu Galileo, która prezentowałaby korzyści jakie wynikają z uczestnictwa w tym programie, leży poza właściwością MSWiA (CPA Polska). Ponadto, ministerstwo nie posiada informacji na temat udziału polskich przedsiębiorców prowadzących działalność kosmiczną w budowie i wdrażaniu systemu Galileo w Polsce, a jednostki naukowe nie biorą udziału w procesie wdrażania usługi PRS w ramach systemu Galileo.

Jak wynika z powyższych wyjaśnień Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA, monitoring wymiernych i niewymiernych korzyści Polski z uczestnictwa w programie Galileo powinien być prowadzony z jednej strony przez kompetentnego w tym zakresie ministra właściwego ds. cyfryzacji, z drugiej zaś przez koordynatora polityki kosmicznej w Polsce, czyli ministra właściwego ds. gospodarki.

(akta kontroli str. 103-232)

Odpowiadając na pisma Ministerstwa Rozwoju i Technologii w sprawie monitoringu realizacji celów strategicznych i celów szczegółowych Polskiej Strategii Kosmicznej w zakresie działań prowadzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz jednostki podległe i nadzorowane, Ministerstwo w okresie objętym kontrolą trzykrotnie (w dniu 10 lipca 2020 r., 21 października 2020 r. i 14 lutego 2023 r.) przekazało ogólne informacje o realizacji zadań wynikających z PSK prowadzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz jednostki podległe i nadzorowane. MSWiA nie przekazywało ministrowi właściwemu do spraw gospodarki planów, harmonogramów realizowanych zadań, jak też informacji o zmianach i opóźnieniach w ich realizacji, jak też informacji o niezbędnych korektach ich realizacji.

(akta kontroli str. 386-404)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Minister nie podejmował aktywnych działań w celu usankcjonowania w polskim prawie usługi PRS oraz PCA Polska, a także aktualizacji i uzupełnienia zapisów dokumentu *Mapa drogowa* i harmonogramu działań przygotowujących do pełnego i kompleksowego świadczenia usług PRS. Brak aktywności w obszarze monitorowania stopnia realizacji zadań i wdrażania systemu PRS NIK ocenia jako nierzetelne wywiązywanie się Ministra z zadań nałożonych na niego w tym obszarze.

Zdaniem NIK, konieczność dokonania aktualizacji *Mapy drogowej* wynikała z wystąpienia istotnych okoliczności związanych z wdrażaniem usługi PRS w Polsce, takich jak: wycofanie z prac legislacyjnych kluczowej ustawy (*Prawo komunikacji elektronicznej*) dla usankcjonowania w polskim prawie usługi PRS

⁴⁶ Tamże.

oraz PCA Polska (*Prawo komunikacji elektronicznej*), znaczne opóźnienie w realizacji harmonogramu działań oraz przesuwanie w czasie uruchomienia i wdrożenia systemu. Jednym z określonych dla celu nr 2 PSK *Rozwój aplikacji satelitarnych* wskaźników przewidzianych do realizacji do 2020 r. było uruchomienie usługi Galileo PRS w Polsce. Według zapisów Polskiej Strategii Kosmicznej, do 2020 r. Polska powinna mieć wypracowane krajowe zasady dostępu do usługi PRS, zgodnie z wymaganiami unijnymi, uwzględniające potrzeby przyszłych użytkowników tej usługi. Według aktualnych prognoz, termin uruchomienia usługi PRS określony został na drugi kwartał 2025 r. Brak reakcji Ministra na wzrost znaczenia dostępności usług PRS ze względu na sytuację geopolityczną (wojna Rosji z Ukrainą), świadczy o nierzetelnym jego podejściu do prawidłowego przygotowania i realizacji zadań związanych z wdrażaniem usług PRS, jakie zostały określone w Polskiej Strategii Kosmicznej.

(akta kontroli str. 6-99, 103-232, 324-352, 355-363, 376-384)

2. Minister nie podejmował działań w zakresie związanym ze strategią promocyjną prezentującą korzyści, jakie wynikają z uczestnictwa w Programie Galileo oraz wykorzystywania możliwości usług PRS. NIK negatywnie ocenia pod względem kryterium rzetelności brak działań promocyjnych związanych z PRS. Zaniechanie to nie pozwala na skuteczne przedstawienie pozytywnych efektów korzystania z usługi PRS potencjalnym użytkownikom. Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Dyrektora Departamentu Kontroli MSWiA⁴⁷, iż strategia promocyjna dotycząca systemu Galileo, która prezentowałaby korzyści jakie wynikają z uczestnictwa w tym programie, leży poza właściwością MSWiA (CPA Polska). MSWiA w odpowiedzi na pisma Ministerstwa Rozwoju i Technologii informowało bowiem, iż w zakresie kierunków interwencji *Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych* MSWiA prowadzi działania informacyjne dotyczące usługi PRS, ukierunkowane na potencjalnych użytkowników tej usługi, bez wskazania jednak konkretnych przedsięwzięć.

(akta kontroli str. 6-15, 103-232, 252-256, 376-384)

3. Minister nie podejmował działań w zakresie związanym ze zgłoszeniem do koordynatora PSK lub innej właściwej instytucji zajmującej się programami kosmicznymi i technikami satelitarnymi wniosku lub przekazania informacji związanych z koniecznością zmiany i aktualizacji zapisów strategii PSK w związku ze znacznymi opóźnieniami w planowanym wdrożeniu usługi PRS w Polsce. W wyniku tego zaniechania Minister właściwy do spraw gospodarki, nie dysponował rzetelnymi informacjami o stanie realizacji tego zadania.

(akta kontroli str. 6-15, 386-404)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o:

Wnioski

1. Podjęcie działań w celu wprowadzenia i uregulowania w polskim systemie prawnym zasad dostępu do usługi Galileo PRS oraz funkcjonowania CPA Polska, jako krajowej jednostki zarządzającej usługą PRS.
2. Podjęcie działań zmierzających do aktualizacji *Mapy drogowej*, zgodnie z faktycznym stanem zaawansowania prac nad wdrażaniem usługi PRS.

⁴⁷ Tamże.

3. Podjęcie działań promocyjnych, które przedstawiałyby potencjalnym odbiorcom korzyści oraz możliwości związane z użytkowaniem i korzystaniem z usług PRS systemu Galileo.
4. Zgłaszanie przez krajową jednostkę zarządzającą usługą PRS (CPA Polska) – jako koordynatora wdrażania usługi PRS w Polsce, do ministra właściwego do spraw gospodarki, który odpowiada za sektor kosmiczny w Polsce – informacji o aktualnym stanie zaawansowania prac nad wdrażaniem usługi PRS oraz istotnych zmianach w tym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 18 grudnia 2023 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś
/ - /

.....
Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji

p.o. Dyrektora
Maciej Maciejewski
z up. p.o. Wicedyrektora
Michał Wilkowicz
.....